

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILA SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 28. jula 1939

God. X • Broj 30.

POSLE SLETOVA

Završeni su naši sletovi, župski i okružni kao i mnogobrojne javne vežbe i ostale sokolske priredbe. Za nama je i proslava 550-godišnjice Kosovske bitke, te veličanstveni slet bugarskih Junaka u Sofiji, na kome je i naše Sokolstvo uzelo učešća u dosad nezapamćenom broju. Ljudi obično polaze na odmor u ovo doba godine. Polaze na odmor drugi, ali ne polazi Sokolstvo. Za Sokole nema odmora u svakodnevnom smislu te reči. Pojedincima Sokolima potreban je odmor samo utoliko, da se osveže i prikupe nove snage za rad u Sokolstvu, koji nikada ne prestaje, niti sme da prestaje, jer za nas vredi ona Tirševa »uvek napred, i nikada natrag!« Ne samo da ne smemo nikada natrag, već ne smemo nikada ni da zastanemo u svom radu. Sokolstvo je podvrgnuto u neku ruku zakonu večne dinamike, neprestanog pokretanja i rada, i za njega je mirovanje nepoznat pojam. Pa i sam naš vrhovni starešina, naš mladi Kralj, Petar II, kazao je nedavno saradniku »Politike«. »Za mene odmor ne znači lenčarenje, već samo izmeniti posao!« To je prava sokolska reč i ona bi trebala da bude, izvešana u svim sokolskim prostorijama.

Pa iako smo na svima tim našim sletovima i priredbama pokazali i dokazali naš napredak, našu snagu i sposobnost, iako smo pobrali zasluženo priznanje, mi nismo i ne smemo da budemo zadovoljni. Kad bismo to bili, značilo bi da smo postigli svoj konačni cilj, dok mi naprotiv dobro znamo, da naš cilj nije potpuno ostvaren. Ali čak i onda kada bi bio ostvaren, mi ne bismo smeli da spavamo na lovorikama uspeha, jer smo i mi, kao pojedinci i kao kolektiv, podložni zakonu bezprekidne mene i pokretanja. Nije nama cilj da radimo samo za jednu generaciju, niti da samo nju — narodski rečeno — »posokolimo«, već je naš cilj, da radimo za buduća pokoljenja, da i one što će doći zahvatimo našim radom, pa da i oni osećaju veličinu i lepotu uzvišene sokolske misli, nacionalne, socijalne, prosvetne i viteške.

Ovakvim mislima moramo da se svi pozabavimo, sada u ove dane, kada smo ostavili iza sebe uspehe naše priredbe, koje su dale dokaza i nama i našim protivnicima, da je Sokolstvo uistinu narodna organizacija, koja neće i nemože nikada da ode u »staro gvožđe«, uprkos svima priželjkivanjima onih, kojima su Sokoli trn u oku, samo zato što su toliko jaki da sa nama moraju svi da računaju.

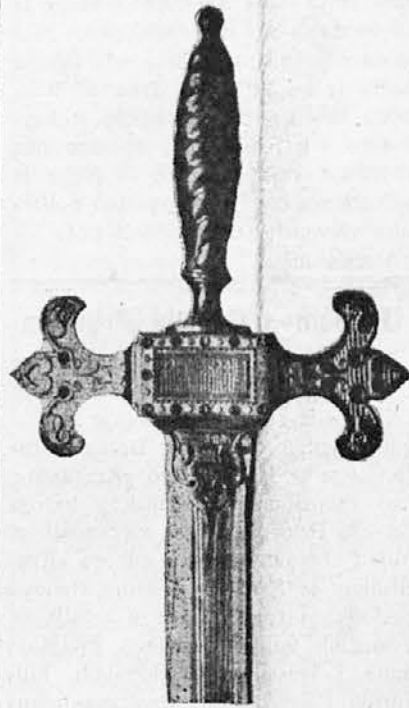
Sokolstvo je jedna od retkih organizacija, koja je u svojim redovima okupila sve slojeve našega naroda, bez razlike na plemo i veru, na stalež i na položaj. U sokolskim redovima vlada potpuna jednakost i bratstvo. Gde može da se vidi slika, kakvu su u stanju da pruže naše priredbe i gde se Sokoli iz raznih krajeva naprosto tako osećaju, kao da su znanci i braća od rođenja? Crvena sokolska košulja i kapa sa narodnom nošnjom, zblizuju braću sa severa i sa juga, sa istoka i sa zapada. Ne pita se ko se kako ču sa severa i sa juga, sa istoka i sa zapada. Ne pita se ko se kako krsti, ko šta radi i jede, već svakog obuzima jedan jedini svet osećaj, da mu je svaki sokol brat po krvi i po jeziku, da su deca jedne otadžbine i sinovi istoga naroda. I u vremenima najtežih kriza te ideje, Sokolstvo je bilo ono koje ju je održalo visoko. Danas je ta kriza već na izmaku, i Sokolstvo će u skoro vreme slaviti njen preporod. Ko se jednom napojio na svetim izvorima sokolske misli, taj će joj ostati do smrti veran, sem ako se nije, poput trojanskog konja, uvukao u naše redove sa niskim ciljevima. Ali Sokolstvo nije politička partija, u kojoj mogu da se steknu masne sinekure i unosni položaji.

Velebnim sokolskim slavljem na Sušaku završene su naše veće i značajnije priredbe ove godine. I zato već sada moramo misliti na iduću godinu. I to ne samo na priredbe, već na onaj zimski, nevidljivi i nebučni rad, koga priredbe treba sama da okrunje. Jer leto je vreme sokolske žetve, koja može da bude obilna samo onda ako se s jeseni, dobro uzore i zimi obilato poseje, na vežbama, prosvetnim sastancima, anafalbetskim i prosvetnim tečajevima, unutarnjim takmičenjima itd.

I zato bez odmora napred, za novo sejanje i nove žetve, za nove napore i nove uspehe!

J. M.

Sokolske utakmice za Mač Kralja Aleksandra u Zagrebu

Mač Blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja

U nedelju su u Zagrebu na svečan način završene utakmice za Mač blaženopočivšeg Kralja Aleksandra, svečanom predajom Mača pobedniku ovog takmičenja, Ljubljanskom Sokolu, koji je po peti puta osvojio ovaj značajni simbolički trofej. Svečana predaja ovog dara obavljena je na Stadionu Kralja Aleksandra u Maksimiru, gde su se pre 11 sati okupili brojni Sokoli, takmičari i ugledni odličnici, koji su srdačno pozdravili dolazak izaslanika Nj. V. Kralja Petra II, pukovnika g. Frana Pogačara, vršioca dužnosti komandanta artiljerije. Na ulazu u Stadion dočekali su Kraljevog izaslanika delegat Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije br. Dr. Oton Gavrančić, starešina župe Zagreb i voda takmičenja br. ing. Vojislav Pajić, zamenik saveznog načelnika. Oni su izaslanika Nj. V. Kralja dopratili pred glavnu tribinu, gde su bili postrojeni takmičari i sudije. Tu je izaslanika Nj. V. Kralja pozdravio br. ing. Pajić, proglasivši rezultate i zamolivši ga, da pobedničkom odeljenju Ljubljanskog Sokola preda podeljnu dar blaženopoč. Viteškog Kralja Aleksandra. Izaslanik Nj. V. Kralja predao je zatim Mač izaslaniku Saveza Sokola K. J., br. Dr. Gavrančiću, koji Mač predaje vodi takmičenja br. ing. Vojislavu Pajiću, a ovaj dalje vodniku pobedičke vrste bratu Zupančiću. Kraljev izaslanik se zatim rukovao sa svima članovima pobedničkog odeljenja. Čestitajući im na uspehu. Muzika je otvirala državnu i sokolsku himnu, kojoj prisutni odaju počast. Pozdravom zastavi i mimohodom završena je ova lepa svečanost, posle čega je izaslanik Nj. V. Kralja napustio Stadion, pozdravljen od prisutnih koji su nekoliko minuta manifestirali za Kralja i Jugoslaviju.

Ovo naše najveće i najznačajnije takmičenje završilo je pobedom Ljubljanskog Sokola, čije će ime po peti puta biti urezano u oštricu Kraljevog Mača. Odeljenje Ljubljanskog Sokola, u kome su bila braća Zupančić, Gregorka, Forte, Longika, Dr. Pustišek, Antosijević, Slanina i Skrbinšek, — odnelo je očekivanu pobjedu, u kojoj im je bilo najopasniji

takmac odeljenje sokolskog društva Beograd. Ova bi pobjeda sigurno bila i veća, da se u prvoj polovini natečanja na krugovima nije povredio najbolji član pobedničkog odeljenja, br. Zupančić, koji je na toj spravi dobio svega jedan bod. Razlika bi bila još manja da odlični Bela Norbert (Beograd), kandidat za treće mesto, nije u zadnjoj disciplini oborio tri prepone i bio diskvalificiran. — Zagreb je nastupio bez vrlo dobrog Maćešića, pa je ipak zaostao za svega 28 i po bodova iza pobedničkog odeljenja. I ostala odeljenja pokazala su lep napredak.

Trajanje utakmica bilo je predviđeno kroz dva dana, ali kako Osijek i Kranj nisu poslali prijavljene vrste, sporazumno je sa pristutnih pet odeljenja odlučeno, da se takmičenja održe u subotu bez prekida. Tako su takmičari kroz devet sati po jakom suncu i nesnošljivoj vrućini, prošli deset disciplina i postigli ukupan prosek od 79.64%, što je iznad očekivanja dobro, ako se uvaži pre spomenuto, kao i to, da je druga ljubljanska vrsta tek prvi puta nastupila i unekoliko smanjila prosek.

Utakmice su sudila braća Fran Žic, Branko Polić, Rafael Ban, Josip Bogner, Ivan Sedlaček, Duško Jovanović i Branko Valadžija iz Beograda, — Ratko Poljšak i Stanko Burje iz Celje, — Lojze Vrhovec i Frane Dubelj iz Ljubljane, te Zdenko Tončić i Josip Binguta iz Zagreba pod vođstvom br. ing. Pajića. Napominjemo, da su odluke sudija donošene u svima tačkama sa skoro stoprocentnom saglasnošću. Još 20 jula uveče stigli su članovi Saveznog tehničkog odbora u Zagreb, da svrše potrebne pripreme. U petak je prema ranije utvrđenom programu održana sednica i tečaj za sudije. Žrebom su izvučene discipline za takmičenja. Sednici su prisustvovali svi sudije.

Same utakmice otpočele su u subotu u 6 sati ujutro na lepo uređenom Stadionu, zašto se pobrinuo domaćin — Sokolska župa Zagreb. Kako smo pomenuli, takmičilo se pet odeljenja, Beograd I, Celje, Zagreb II i dve vrste Ljubljanskog Sokola. Utakmice su održane u deseteroboju tj. u poznavanju Sokolstva, takmičarskoj prostoj vežbi, vratilu, razboju, krugovima, konju sa hvataljkama, preskoku preko konja, skoku u dalj, ba-

canju diskosa i trčanju preko prepcna 110 m. Isto tako vrste su se skupno takmičile i u ovogodišnjim sletskim prostim vežbama. Posebno su odeljenja ocenjivana za opremu (odelo i obuću) i ponašanje kod sprava i lake atletike. Iz svega se vidi da su takmičari imali da od sebe dadu maksimum izvežbanosti, snage i veštine na polju telesnog vežbanja. Odeljenja su bila sastavljena od po 8 takmičara, od kojih su za konačnu ocenu uzimana samo prvih šest.

Tehnički rezultati:

Poznavanje Sokolstva: Skoro svi pojedinci dobili su po 10 boda.

Takmičarska prosta vežba: 1) Buda Juraj, Beograd, 9,90; 2) Mihočinović Rade, Beograd, 9,70; 3) Longika Miro, Ljubljana, 9,65 bodova.

Vratilo: 1) Grilec Konrad, Celje, 10; 2) mesto dele Antosijević Edo, Ljubljana i Bela Norbert, Beograd, sa 9,90 bodova; 3) Buda Juraj, Beograd, 9,70 bodova.

Razboj: 1) Buda Juraj, Beograd, 9,86; 2) Bela Norbert, Beograd, 9,66; 3) Skrbinšek Miloš, Ljubljana, sa 9,63 bodova.

Krugovi: 1) Grilec Konrad, Celje, sa 9,80; 2) Mihočinović Rade, Beograd, sa 9,60; 3) Antosijević Edo, Ljubljana, sa 9,56 bodova.

Konj sa hvataljkama: 1) Grilec Konrad, Celje, sa 9,99; 2) Antosijević Edo, Ljubljana, sa 9,65; 3) Boltižer Stjepan, Zagreb, sa 9,53 bodova.

Preskok preko konja: 1) mesto dele Grilec Konrad, Celje i Buda Juraj, Beograd, sa 10; 2) Vitek Gvido, Ljubljana, sa 9,93; 3) Skrbinšek Miloš, Ljubljana, sa 9,83 bodova.

Skok u dalj: 1) Slanina Edo, Ljubljana, sa 588 cm ili 10,90; 2) Zupančić Neli, Ljubljana, sa 587 cm ili 10,90; 3) Vukičević Petar, Zagreb, sa 584 cm ili 10,80 bodova.

Bacanje diskosa: 1) Zupančić Neli, Ljubljana, sa 33,60 metara ili 10,60; 2) Jelić Drago, Zagreb, sa 32,21 m ili 10; 3) Šlapar Bogoslav, Zagreb, sa 31,12 m ili 9,40 bodova.

Trčanje sa preponama 110 metara: 1) Zupančić Neli, Ljubljana, sa 17,5 sek. ili 10,70; 2) Stavbe Ivan, Celje, sa 18,0 sek. ili 10,50; 3) mesto dele Longika Miro, Ljubljana i Madon Albert, Ljubljana, sa 18,4 sek. ili 10,30 bodova.

Kod sletskih prostih vežbi 1) Beo-

Pobedička vrsta Ljubljanskog Sokola: s leva na desno, Neli Zupančić, Boris Gregorka, Edo Slanina, Dr. Ivo Pustišek, Miro Longika, Miroslav Forte, Miloš Skrbinšek, Edo Antosijević

Iz uredništva

Za vreme letnjih ferija, pošto su svi župski sletovi već svršeni i pošto je glavni urednik lista pošao na odmor, izlaziće »Sokolski Glasnik« i dalje svake nedelje, ali na četiri strane (umesto na šest).

Iz uprave

OVOM BROJU PRILAŽEMO ČEKOVNU UPLATNICU I MOLIMO VAS BRATSKI, NE OTEŽAVAJTE NAM RAD, VEĆ NAM DOZNAČITE DUŽNU PRETPLATU.

Izlasnik Nj. V. Kralja predaje Kraljev Mač br. Dr. Gavrančiču

grad sa 9,60; 2) Ljubljana sa 9,00 i 3) Ljubljana II sa 8,50 bodova.

Konačni plasman:

1) Ljubljanski Sokol I vrsta, sa 551,39 bodova ili 87,52%; 2) Beograd I, sa 537,21 bodova ili 85,27%; 3) Zagreb II, sa 522,72 bodova ili 82,97%; 4) Celje, sa 470,04 bodova ili 74,60%; 5) Ljubljanski Sokol II vrsta, sa 427,58 bodova ili 67,86%.

Pojedinci:

1) Buda Juraj, Beograd, sa 92,79 bodova; 2) Gregorka Boris, Ljubljana, 92,06; 3) Forte Miro, Ljubljana, 88,08; 4) Mihočinić Rade, Beograd, 87,66; 5) Zupančič Neli, Ljubljana, 87,23; 6) Longika Miro, Ljubljana, 86,04; 7) Vukičević, Zagreb, 85,54; 8) Grilec Konrad, Celje 85,49; 9) Stergar Miloš, Beograd, 85,42; 10) Stavbe Ivan, Celje, 85,34; 11) Dr. Pustišek Ivko, Ljubljana, 84,39; 12) ing. Jarošević Dorde, Beograd, 84,35; 13) Antosijević Edo, Ljubljana, 84,09; 14) Slapar Bojoslav, Zagreb, 84,07; 15) Slanina Edo, Ljubljana, 83,79; 16) Jelić Drago, Zagreb, 83,10; 17) Bela Norbert, Beograd, 81,96; 18) Skrbinšek Miloš, Ljubljana, 81,44; 19) Žnid Ivan, Zagreb, 81,39; 20) Boltžar Stjepan, Zagreb, 81,29; 21) Kozjak Josip, Zagreb, 80,73; 22) Lesjak Franjo, Celje, 79,76; 23) Rumenčič Josip, Beograd, 75,48; 24) Vitek Gvido, Ljubljana II, 72,42; 25) Frelj Emil, Ljubljana II, 70,24; 26) Čater Alojz, Celje, 67,77; 27) Madon Albert, Ljubljana, 65,98; 28) Valand Robert, Ljubljana, 65,26; 29) Skrbinšek Marjan, Ljubljana, 65,13; 30) Gala Gajmir, Celje, 64,51; 31) Jurman Ervin, Beograd, 61,36; 32) Kordigl Damjan, Celje, 60,67; 33) Planišek Pavel, Ljubljana, 60,44; 34) Stavbej Franc, Celje, 59,18; 35) Vukičević Slobodan, Zagreb sa 49,29 bodova.

Glavna borba vodila se je između vrsta Ljubljana I i Beograd. Beogradani su bili mnogo bolji na spravama, dok su u lakoj atletici zaostali i dozvolili Ljubljančanima da im preuzmu voćstvo i pobjedu. Kod vr-

sta dalo bi se primetiti sledeće: Ljubljanska I vrsta bila je na spravama nešto iza Beogradske, ali vrlo dobra u granama lake atletike Beogradska vrsta vrlo dobra i homogena na spravama, ali je osetljivo slaba u granama lake atletike naročito kod diskosa. Vrsta Zagreba bila je na spravama slabija od prednjih dveju vrsta, videlo se pomanjkanje intenzivnog treninga, ali je zato u lakoj atletici mnogo bolja od Beograda i nastavili sa intenzivnijim treningom na spravama kod sledećeg takmičenja za Mač biće opasniji rival Ljubljanskoj vrsti od Beograda. Vrsta iz Celja je mlada vrsta i prožrtvovna, jedino je tu otkakao Grilec. Vrsta Ljubljane (druga) je također sastavljena od mladih takmičara, no osetljivo je zaostajala za drugim.

Utakmice su u najboljem redu završene u 15 časova, u najvećoj disciplini i redu, bez ikakvog nesrećnog slučaja, uprkos velikoj vrućini. Čitava organizacija takmičenja bila je na visini, a samo takmičenje može da posluži na čast koliko domaćinu i takmičarima toliko i celokupnom našem Sokolstvu.

SVEČANI DOČEK POBEDNICKE VRSTE U LJUBLJANI

U nedelju uveče, sakupila se ogromna masa Sokolstva i nacionalnog građanstva na sokolskom vežbalištu u Ljubljani, da dočeka i pozdravi takmičare pobedničke vrste Ljubljanskog Sokola. Sa vežbališta krenula je velika povorka, sa željezničarskom muzikom i zastavama matičnog Sokola i Sokola Šiške i Viča, na željezničku stanicu, srdačno pozdravljena od građanstva, koje se čitavim putem pridruživalo povorci. Na peronu stanice gotovo nije bilo dovoljno mesta za prisutne. Uz sviranje sokolske koračnice ušao je voz sa takmičarima u stanicu. Hiljade grla klicalo je »Zdravo!«, kada su pobednici izišli iz voza. Kada se pojavio vodnik vrste br. Zupančič sa Kraljevim Mačem, masa je probila policijski kordon i zasula takmičare cvećem. Pobedničkoj vrsti čestitao je u ime župe Ljubljana br. Kandare, posle čega je muzika intonirala »Hej Sloveni«. Opet se formirala povorka na čelu sa zastavama i muzikom. U sredini je stupala pobednička vrsta sa Kraljevim Mačem, koga je nosio br. Zupančič. Put od stanice do Narodnog doma bio je triumfalni. Cveće je padalo sa prozora na pobednike, poklici su prolamali vazduh, a povorka je sve više rasla, pretvarajući se u pravi veletok. Pred Narodnim domom zastala je ogromna masa, otpevavši »Le naprej brez miru«. Još dugo se klicalo pobednicima i sokolskim idealima.

Umro Alfons Muha

Nedavno smo javili o smrti neprežaljenog prijatelja našega naroda brata Antonina Beringera a, ovih dana stigla nam je opet jedna bolna vest iz Praga. Umro je poznati češki slikar **Alfons Muha**, počasni član Jugoslovenske Akademije znanosti i umetnosti u Zagrebu i odlični prijatelj našega naroda u 79 godini života. Pišući o njegovoj smrti, u zagrebačkom »Jutarnjem listu«, g. Dr. Ivan Esih, naročito je podvukao vernost poč. Muhe ideji slovenske uzajamnosti. U pokojniku gubimo opet jednog prijatelja našega naroda čija smrt je bolno odjeknula kod svih onih koji su Alfonsu Muhu poznavali po njegovom radu na polju zbližavanja slovenskih naroda. U čitavom slovenskom svetu postalo je njegovo ime poznato po ciklusu, kojemu je dao naslov »Slovenska epopeja«. Taj se ciklus sastoji od dvadeset velikih slika, koje prikazuju ratne prizore iz života starih Slovena. Ovaj ciklus Muha je poklonio Muzeju grada Praga. Radio je i kod raznih francuskih listova kao grafički saradnik, stekavši time i u Francuskoj ugledno ime kao književni ilustrator. — Neka je večna slava i trajna uspomena poborniku slovenske uzajamnosti poč. Alfonsu Muhi!

U spomen Gavrila Principa

U Bosanskom Grahovu, održaće se 18. avgusta velike svečanosti. Tom prilikom izvršiće se osvećenje i polaganje kamena temeljca **Doma kulture**, koga podiže društvo »Krajišnik«, kao zadužbinu vidovanskog heroja **Gavrila Principa**. Ovim svečanostima, pored članova glavnog odbora »Krajišnika« iz Sarajeva i svih članova pododbora tog društva u zemlji, te zvaničnih vojnih i civilnih predstavnika i izaslanika nacionalnih, kulturnih i prosvetnih društava prisustvovaće i vrlo velik broj građana iz svih krajeva Jugoslavije.

SPOMENIK RADGONSKIM ŽRTVAMA I BORCIMA GENERALA MAISTRA

U Gornjoj Radgoni su u punom jeku radovi oko podignuća spomenika poznatim radgonskim žrtvama i borcima **generala Maistra**, koji su položili svoje živote za oslobođenje Slovenačke. Spomenik će biti podignut kod radgonske crkve. Da spomenik dođe do svog punog izražaja, uklanjaju se i ruše neke zgrade oko crkve. Otkriće spomenika, koga izrađuje poznati ljubljanski arhitekta **Kregar**, izvršiće se na svečan način u septembru, uz velike svečanosti.

Личност соколских радника у четам

Тема о којој вреди размислити. Јер све зависи од људи. Од њиховог карактера понајвише. Првенствено о оној мудрој изреци нашег Мајжуранића: „Добар паст’јер, јер, што каже ином, и сам својјем потврђује чином.“

Чланови соколских организација морају бити чврсти карактери, вредни радници, национални идеалисти, људи чији се живот и рад потпуно слажу. Признајете: ништа горе од друштва, и бројног, ако исто није духовно прожмано идејом коју носи.

Вођи, као и чланови, морају бити узор својој околини. Ко ступа у наше редове као у остала, често меркантилна друштва, где не треба много части већ новаца, тај се вара: није за сокола. А има тога у нашим редовима. Морамо их изнети, осветлити унеколико.

У селу, или паланци, оснива се чета. Улазе људи, утицајни, богати, од угледа, који су и у осталим друштвима водили прву реч. Људи, који ће, често пута, више да штете но користе. Јер, у нашим редовима није важно богатство материјално већ богатство душе, срца, чојства и јунаштва. И замислите друштво где се тражи број, где се пуштају сви, само да нас је више. Ту нема соколског духа, ту влада слабост.

Соколске чете морају бити друштво људи које је морална елита; оне морају бити чистијиште људи, обнова ратом уназађеног у нашем народу и спремање за лепшу будућност.

У Соколу мора бити све у реду. Соко који погрешни нека се брат-

ски покаје а не да чека, да запуста грешку. То знају сви радници који су деловали на селу, понајбоље. Ако учитељ или поп оснива чету само зато што то и други чине, а сам није за вођу Сокола, боље је да је не оснива. Упропастиће ствар доцнијем неком раднику. Учитељ или поп који говори о соколу, а своје „соколство“ делом показују у кафани, није соко — то је несавестан човек. Соко који тражи врлине од других — мора и сам бити обдарен њима иначе је шарлатан, што се брзо види.

Ако се говор чује брзо, дело се види даље, трајније је. Вођа мора бити скроман, али делом речит. Такав ће увек имати људе уз се, љубављу узване, одане, а не пузавце, који му ласкају, што морају, из зависности.

Стога мислим да наша хијерархија треба добро да пази на чашнике јединица; јер, ако је у хелијаму труло, цео организам, пре или после, пропада. Чешки обилазци старије браће, лични додир, састајање, проверавање рада, то је неопходно.

Видосав П. Темш,
учитељ, просветар
сок. чете у Пецој

Sokolstvo i poljoprivreda

Ministar poljoprivrede odobrio je veći broj pomoći raznim ustanovama, u cilju unapređivanja biljne proizvodnje. Među ostalima odobreno je Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije 20.000 dinara, kao pomoć za unapređenje voćarstva na selu preko Sokolskih četa.

Sa sleta u Sušaku: Sokoli i građanstvo slušaju govore starešina primorskih župa

Povodom „Lingijade“ u Štokholmu

P. H. LING

Čitava Švedska slavi od 20. jula do 4. avgusta svog velikog sina, tvorca poznate švedske gimnastike, **P. H. Linga**, čiji je sistem po zvaničnijoj statistici svetskih gimnastičkih društava našao odziva u 44 države. Bez sumnje, ovaj čovek uticao je, da njegovu gimnastiku, a naročito telesnu kulturu prime sve države, čak i one koje su teško pristupale švedskom sistemu. U školama i kod vojsaka mnogih država našao je njegov sistem na dobar prijem, pa se i danas u tim državama gaji.

P.H. Ling rođen je 1776. godine. Studirao je u Lundu, u Švedskoj, a od 1793. godine radi u Upsali, u Švedskoj, kao nameštenik gradskog poglavarstva. Neko vreme boravi u Kopenhagenu što je od naročitog značaja za njegov docniji rad. Tu je došao u dodir sa prvaciima gimnastičkog preporoda, koji je u Nemačkoj započeo pedagog Guts Muths. Ova činjenica bila je presudna za njegovo umetničko delo i docniji život. Naročito ga zanela gotska poezija i mitologija. Postaje liričar, a njegove pesme prožete su severnjačkim osećanjima.

Kao pesnik i tvorac hteo je da postigne vaskrsnuće svoga naroda. Potišten političkim događajima 1801 go-

dine, prijavljuje se za dobrovoljca protiv engleske flote. Uvidevši kasnije, da će Švedska biti ugrožena pobedom Napoleona na evropskom kopnu, vraća se u Švedsku i počinje da širi ideju nacionalne odbrane, koja bi se mogla podići na širokoj narodnoj podlozi t.j. da gimnastika kao važno sredstvo osposobi narodnu snagu. Preduzeo je korake za vojničko telesno obrazovanje, kao slobodne vežbe i mačevanje protivno dotadanjem mašinskom tradicionalnom obrazovanju. Ovo protivljenje ulazi postepeno u Lingove napise i dolazi do izražaja u njegovom radu na uvođenju gimnastike u vojsci. Tadašnji odgovorni faktori stavljaju se odlučno protiv novina u vojsci, ali postepeno nestaju prepreke, smiruju se protivnici i kritika Lingove »komične« metode mačevanja sa bajonetima prestaje. Najzad Ling sanjalica, liričar, postaje čovek snage i stvarnosti, posvećuje se isključivo studiju gimnastike.

Stvara ideologiju svoje gimnastike potkrepljujući je primenjivanjem gimnastike u službi higijene rada. Ling je verovao da pomoću jednog gimnastičkog sistema može se boriti protiv telesnih nedostataka. To gledište godinama se širilo, a najviše nastojanjem njegovog sina Hjalmar

Linga, koji postavlja tri osnovne linije: naučnu, pedagošku i estetsku. U naše vreme pak, zdravstveno gledište je dobilo prvenstveno mesto. Prema Lingu, gimnastika je osnova kako za plivanje, klizanje, mačevanje, tako i za sve ostale grane sporta.

I ako se Lingov san, kao i san njegovih potomaka nije ispunio, da se švedski sistem na miran način prenese na celu Skandinaviju, jer je švedska gimnastika pretrpela znatne štete od nemačke gimnastike, čežnja Lingova, da od skandinavskih jedinica stvori jednu sportsku sferu uspeja je. Već u prvim godinama Lingovog rada, severni centralni zavodi u Helsinkiju, imali su kongres na kome su postavljene glavne crte zajedničkog delovanja u Skandinavskim zemljama. Za vreme njegovog boravka do 1813. godine kao nastavnika mačevanja na univerzitetu u Lundu, stvorena je jedna snažna ideologija na gimnastičkom centralnom institutu u Štokholmu.

Poslednje godine svog života Ling je proveo u Amelundu, kod Brunsviken, gde je 1830. god. umro.

Švedski narod odlučio je, da se o ovom svome zaslužnom sinu oduži priredbom Lingijade u Štokholmu, koja je započela 20. jula i trajaće do 4. avgusta. Na Lingijadi uzele su učesća brojne nacije, koje su usvojile Lingov sistem gimnastike, sa svojim izabranim takmičarima.

Smrt velikog prijatelja našeg naroda

U Kembridžu, u Engleskoj, preminuo je prof. **Harold Temperli**, veliki engleski istoričar i prijatelj našega naroda, koji je za poslednjih 35 godina bio na Balkanu bezbroj puta i u najkritičnije dane svetskoga rata. Našu zemlju posetio je sedamdeset puta, upoznavši je svestrano. Govorio je našim jezikom, poznavao našu narodnu poeziju, naš narodni život, a našeg čoveka koga je video iz bliza u najtežim danima naše istorije, zavoleo je s onom jednostavnom srdačnošću koja je krasila ovog velikog čoveka. Njegov odnos prema nama najlepše ilustruje pismo koje je njegova supruga g-da **Doroti Temperli**, uputila našem poslaniku u Londonu, g. Dr. I. Subotiću, povodom smrti svoga muža, u kome između ostalog kaže: »Niko u Engleskoj, nije više voleo Vašu zemlju niti se više divio Vašem pok. Kralju Aleksandru i cenio njegovo prijateljstvo. Portre Vašega Kralja visi u našem holu. Koliko puta sam slušala svoga muža kako dirljivo priča o veličanstvenoj borbenosti, neobičnom junaštvu i izdržljivosti Vaših vojnika u svetskom ratu. On je voleo obale Dalmacije i planine Crne Gore. Jednom mi je rekao kako bi želeo, da mu se pepeo raspe po Vašoj zemlji kad umre.«

Velikom sinu gordog Albiona, koji

je toliko voleo naš narod i našu zemlju ostaće među nama večna uspomena.

Slovenski institut na Londonskom univerzitetu

Između brojnih instituta na londonskom univerzitetu, nalazi se i **Slovenski institut**. Od 1915. godine, kada je jedna skupina engleskih slovenofila organizovala prvi studij slovenske kulture, slavistika se u Engleskoj veoma raširila. U prvoj školi za slovenske studije bio je kao lektor poč. **T. G. Masarik**. Slovenski institut izdaje reviju »The slavic review«. Slovenski institut je danas jedan od najbolje uređenih u Londonu. Direktor instituta je **Dr. William Rose**, rodom iz Kanade, koji u institutu predaje poljski jezik i poljsku književnost. O ruskoj kulturi drži predavanja sir **Bernard Pares**, a o češkoj kulturi prof. **R. W. Seton-Watson**. Za slovenske jezike zanimaju se i mladi diplomate i činovnici Foreign office. Nastojanjem instituta osnovaće se uskoro i katedra za proučavanje kulture i jezika **lužičkih Srba**. Od svih Slovena institut su najviše podupirali Česi. Radi toga je uprava Slovenskog instituta, jednu od najlepših dvorana nazvala **Masarikovim imenom**. »The slavic review« donosi često članke i o kulturnom životu Jugoslavije.

Поклон сокола гробницама хероја на острву Виду

Око 150 Сокола и Соколица враћајући се паробродом „Ловћен“ са Софијског слета, посетили су Крф и острво Вид, са циљем, да се поклоне сенима јунака, чије кости почивају на Виду и у „Плавој гробници“, у дубинама Јонског мора.

Заједно са Соколима посетили су Вид и „Плаву гробницу“ г. Иво Лорберт - Илић, наш генерални конзул, прота Љубиша Петровић, начелник верског одељења министарства правде, и остали чланови комисије, којима је поверено уређење гробова и костурнице на острву Виду. По доласку на Вид, Соколи су у строју пошли до места, где ће бити подигнута костурница. Ту је бр. Милован Кнежевић, зам. старешине жупе Нови Сад, одржао дирљив говор, величајући успомену хероја, који дадоше животе за слободу Отаџбине, обећајући, да ће Соколи бити вечно благодарни и да ће бити спремни на највеће жртве за слободу. Тутањем од два минута одана је пошта јунацима, а онда је говорио бр. Линер, соколдоброволац из Марибора, као очевидац трагедије на Крфу и Виду. Затим је отпевана заупокојена молитва и химна и положен венчац. Тиме је ова дирљива и жалобна свечаност завршена, па су учесници прешли на Крф.

Када је на одласку пароброд са Соколима дошао до „Плаве гробнице“, застао је, а Соколи постројени на палуби отпевали су молитву и химну. Бр. Абулах Куносић из Тузле, одржао је пригодан говор, који је све дирнуо до суза, а онда је у море више „Плаве гробнице“ бачен венчац, чиме је завршена ова дирљива манифестација, којом су Соколи одали дужну почаст херојима из Светског рата.

Budućnost je ipak slovenska!

Godine 1800 je bilo u Evropi 63 miliona stanovnika romanskih naroda, 59 miliona germanskih naroda i 65 miliona slovenskih naroda; dok je naprotiv godine 1926 bilo 119 miliona Romana, 145 miliona Germana i 203 miliona Slovena!

Procenat priraštaja kod romanskih naroda, od 1800—1926, pao je od 33,7 na 25,5; kod germanskih naroda od 31,6 na 31; kod slovenskih naroda porastao od 34,7 na 43,5! U godini 1960 biće u Evropi Slovena preko 303.000.000, ili 50,8% od ukupnog stanovništva! Na 1.000 žena od 15 do 45 godina otpadalo je 1927, u Nemačkoj 65 dece od jedne godine, u Britaniji 65,8; u Francuskoj 73,6; u Italiji 100,4; u Španiji 107,5; u ČSR 100,4; u Poljskoj 115,6; u Jugoslaviji 132, a u Bugarskoj 136. Još rečitija je statistika živorođene dece u 1930, izražena u procentima stanovništva: Nemačka 16, Britanija 16,2 Francuska 17,4, Italija 26, Španija 29, Jugoslavija 30, Bugarska 30,1, Poljska 30,3, Rumunija 34,6, Rusija 44,2.

Slovenski narodi i Rumuni se veoma naglo množe, a severozapadna germanska Evropa veoma malo, ili nimalo. Zato i postoji zaziranje od sveže sile istočnih naroda, čija je budućnost, po prirodnim zakonima obezbeđena.

Bista M. Tirša

Naš brat, Drago Orlandini, akademski vajar i član Sokolskog društva u Sinju, izradio je lepu bistu velikog osnivača Sokolstva, Miroslava

Bista Miroslava Tirša

Tirša, i darovao je Sokolskom društvu u Sinju. Brat Orlandini napravio je više kopija te biste i moli sve bratske jedinice koje bi htele da ulepšaju svoje prostorije Tirševim poprsjem, da mu se obrate.

Koliko Jugoslavija ima stanovnika

Prema podacima Državnog statističkog zvanja, početkom ove godine Jugoslavija je imala 15.630.129 stanovnika. Od 1918 do danas broj stanovnika se povećao za 5.976.041 stanovnika. Najveći priraštaj ima Drinska banovina, sa 16,65%, a zatim Vardarska, sa 16,52 od sto. Smrtnost dece je, pored svega toga, veoma velika. 1936 je u Jugoslaviji umrlo 86.199 dece do 10 godina starosti. Godišnje se rađa oko 400.000 dece; od toga otpada na pravoslavnu decu 50,88, na katoličku 33,25, muslimansku 14,37, a na jevrejsku 0,18%. Od poljoprivrede, stočarstva i ribolova se izdržava i živi 10.670.565 stanovnika, od zanata i industrije 1 milion 333.052, od trgovine, bankarstva i saobraćaja 675.966 građana. U vojsci i slobodnim profesijama zaposleno je 567.836, rentijera i penzionera ima 486.619 ljudi. U državnoj službi ima 199.066 ljudi, a u banovinskoj 12.797 ljudi.

Sokolsko slavlje u Planini

23 jula priredena je značajna sokolska manifestacija u Planini kod Rakeka. Tom prilikom naraštaj sokolskog društva Planina, razvio je svoju zastavu, kojoj je kumovao predsednik sekcije udruženja jugoslovenskih dobrovoljaca u Ljubljani, br. Jeras Josip. Među ostalima stigli su iz Ljubljane, sem br. Jerasa, prof. Dr. Turk, izaslanik sokolske župe br. Pirc, delegati udruženja četnika Hrovatin i Znidaržić, a iz Viča je korporativno došla skupina naraštaja sa zastavom. Goste je pozdravio starešina domaćeg društva br. Pungartnik.

Posle podne sakupila se masa Sokolstva i građanstva na prostranom zborištu u Malve, gde je bila podignuta tribina za goste; na kojoj su se vile zastave svih slovenskih naroda. Tu je bilo desetak sokolskih zastava, i muzika 40 pešadijskog puka iz Ljubljane. Prvi je govorio načelnik planinskog Sokola brat Kiauta, pozdravivši prisutne. Zatim je pročitao pozdravno pismo bivšeg zamenika starešine SKJ, brata Engelberta Ganga i poznatog nacionalnog borca, župnika Janka Barlea. Predložio je pozdravni telegram Nj. V. Kralju Petru, što je primljeno sa oduševljenim manifestacijama.

Uzeo je reč kum nove zastave br. Jeras, koji je u lepom i stvarnom govoru pozdravio sokolsku omladinu, pozvavši je da ima pred očima sliku veličanstvenog spomenika nad grobom Neznanog Junaka na Avali, koji simbolizuje neizmerne žrtve hrabre srpske vojske za oslobođenje. Sokoli moraju biti ponosni da su bili među dobrovoljcima, koji su izabrali za geslo Jugoslavija ili smrt. To geslo treba i danas da bude našoj omladini svetinja. Razvijajući zastavu br. Jeras izražuje odanost Nj. V. Kralju, našto muzika svira državnu himnu. Govor brata Jerasa bio je burno pozdravljen. Br. Kiauta preuzima zastavu od br. Jerasa i predaje ju zastavniku br. Francu Poženelu. Nova zastava se pozdravlja najpre sa dobrovaljačkim, a zatim sa ostalim sokolskim zastavama, posle čega muzika svira slovensku himnu. Brat Jeras privezao je na zastavu krasnu traku u ime vojnih dobrovoljaca. Govorio je još i prof. Dr. Turk, koji ističe značaj zajedničkog rada Sokolstva sa ostalim nacionalnim organizacijama i evocira uspomene na rad Sokolstva i nacionalnih društava u svetskom ratu, sa željom, da se takav rad i u sadašnjosti i budućnosti produbljuje i jača. Naraštajac br. Vedo Gerželj deklamirao je prigodnu pesmu, a zati mje izaslanik župe br. Pirc u ime svega Sokolstva izručio pozdrave i zahvalio planinskom Sokolu na ovoj lepoj priredbi.

Zatim je formirana povorka, koju je otvorila sokolska konjica sa vojnom muzikom i zastavama. U povorci su uzeli učešća sve kategorije članstva i mnoštvo nacionalnog građanstva. Gust špalir publike srdačno je pozdravljao povorku, a sa prozora sipano je na Sokole i Sokolice cveće. Kada se je povorka vratila na zbornu mesto u Malve, izveden je javni nastup, koji je uspeo u svakom pogledu. Posle javnog nastupa nastalo je opšte veselje do kasno u noć.

Planina je i ovom prilikom dala dokaza, da je sokolska i nacionalna i da će takvom ostati i u buduću.

ČASOVNIČAR I JUVELIR M. MITROVIĆ

TERAZIJE 22 (do Moskve)

ima: švajcarskih časovnika za ruku i džep, zlatnog nakita, kristala, srebra, pehara i plaketa.

Braći i sestrama popust Cene vrlo solidne. Stručan rad Tražite cene za izradu klinaca i značaka.

Kratke vesti iz našeg Sokolstva

Sokolsko granično okružje Donji Logatec, koje obuhvata jedinice od Zira do Staroga Trga, jeste jedno od najagilnijih u Ljubljanskoj sokolskoj župi. Okružje je priredilo letnje javne nastupe na Rakeku, Gornjem Logatcu i Starom Trgu. Okružni slet održan 2 jula u Donjem Logatcu, bio je kruna javnih nastupa ovog okružja. Na tom sletu nastupilo je preko pet stotina vežbača. Priredene su i utakmice naraštaja i članova. Sem uspelog javnog nastupa na kome je nastupila i naša junačka vojska, priredena je kroz varoš povorka članstva. — Sokolska četa Grahovo priredila je uspele javni nastup 9 jula, koga su posetili brojni sokoli iz ovog okružja. Slediće još daljnji nastupi u Borovnici, Planini pri Rakeku, Žirima, Cerknici i kod ostalih jedinica ovog sokolskog okružja.

Sokolsko društvo Brežice, poslalo je na vrlo svečan način 35 godišnjicu svoga opstanka. Na novo uređenom letnom vežbalištu okupilo se domaće članstvo i gosti iz svih jedinica brežičkog okružja. Tu je održan odbranbeni zbor, na kome je govorio okružni načelnik, br. Pavel Herbst. Zatim je prošla kroz mesto sokolska povorka na čelu sa konjicom, biciklistima, sokolskom muzikom iz Trbovlja, čedom narodne vojske i sa velikim brojem članstva, naraštaja i dece. Povorku je pozdravio sa balkona opštine, Ivan Volčanšek, predsednik opštine, čestitajući društvu 35 godišnjicu. Javni nastup izveden je posle podne pred velikim brojem gledalaca. Tom prilikom govorio je starešina br. Dr. Zdošek, koji je predao bivšem načelniku, br. ing. Tugu Cajniku, spomen dar članstva za uspešni rad u društvu. Sve tačke javnog nastupa izvedene su uspešno, a napose srdačno je pozdravljen nastup naše narodne vojske.

Sokolsko društvo Trebinje, priredilo je izlet članstva u Cavtat, gde su izletnici razgledali razne istorijske znamenitosti. Posle toga posetili su manastir Savinu, gde su pored ostalog videli i zadnji potpis blaženopoč. Kralja Aleksandra. Pred manastirom poklonili su se spomeniku streljanih heroja za vreme svetskog rata. Brat Stanković održao je tom prilikom prigodan govor, a naraštajac V. Jokanović izgovorio je pesmu »Kako umire Dalmatinac«, od Voj. Ilića Mladog. Odavde nastavili su izletnici put preko Risna, Tora, Tivta i Kamenara do Hercegnovog, gde su se zadržali u razgledanju varoši. — Zasluga za ovaj, kao i pređašnje izlete sokolskog društva Trebinje, ide u prvom redu br. Savu Drobnjakovića i St. Stankovića.

Sokolska četa Ovišće, u okviru Petrovke Petoletke stavila je sebi zadatak, da svoj kraj, koji je bezvodan, snabde zdravom pijaćom vodom. Izgrađuje se vodovod koji je dugačak preko 3 kilometra. Polovina rada već je završena. Sokoli rade oduševljeno i energično, a i stanovništvo ih obilno pomaže. Rad oko vodovoda biće završen do 6 septembra, kada će se izvršiti i svečano osvećenje. Celokupna izrada stajaće 300.000 dinara.

Sokolsko društvo u Gornjoj Šiški, otvorilo je na vrlo svečan način svoj sokolski dom. Na ovoj lepoj svečanosti uzeli su učešća i sokoli iz Medvode, Št. Vida i Šiške. Pre podne prošla je kroz varoš povorka brojnog članstva, naraštaja i dece, sa desetak sokolskih zastava. Sam čin otvorenja doma obavljen je pred brojnim građanstvom i zastupnicima naše narodne vojske i ostalih nacionalnih društava. Sokolsku župu Ljubljana zastupao je brat Borštnik. Tom prilikom održano je nekoliko značajnih govora propraćenih oduševljenim manifestacijama Kralju i Jugoslaviji. Starešina društva brat Janez Poharc zahvalio se prisutnima na brojnom odzivu. Posle govora delegata župe prisutni su opevali »Hej Sloveni«.

Posle podne počeo je javni nastup sa obilnim programom, koji je izveden na opšte zadovoljstvo prisutnih.

Sokolsko okružje Zalec, priredilo je 9 jula okružni odbranbeni zbor u Liboju. Tamošnja mlada sokolska četa uspešno je organizovala ovaj zbor. Veliki broj Sokola iz svih jedinica žalskoga okružja okupio se na vežbalištu, odakle je krenula povorka kroz mesto pevajući »Pesmu sokolskih legija«. U povorci je nošeno nekoliko zastava. Nakon povratka na vežbalište održao je govor brat Savnik, sećajući se naših velikih pokojnika i ističući važnost sokolskih odbranbenih zborova. Njegov govor završen je poklicima Nj. V. Kralju Petru II i Jugoslaviji, zatim je izveden biran program javnog nastupa, koji je uspeo u svakom pogledu.

Sokolsko društvo Loke, priredilo je prošle nedelje svoj uspešni javni nastup. U ovom rudarskom mestu sakupilo se preko 300 sokola u odorama kojima se pridružio veliki broj građanstva, prošavši zajedno u manifestacionoj povorci kroz Loke, do vežbališta gde je izveden javni nastup, uz učestvovanje oko 250 vežbača svih kategorija. Pored domaćih nastupili su i sokoli iz Trbovlja, Hrastrnika i Litije. Prisutne je pozdravio zasnosnim govorom starešina Dr. Kolenc, ističući agilnost sokola iz Loka, koji grade sopstvenim trudom svoj sokolski dom. Ovaj dom, biće uskoro posvema dovršen, kada će biti osvećen na svečan način. Javni nastup završen je pozdravom zastavi uz pevanje: »Le naprej brez miru...«

Sokolsko društvo kod Device Marije u Polju, priredilo je uspele javni nastup, uz sudelovanje sokolskih društava iz Ljubljane, Mosta, Stepanje Vas, Medvoda, Dobova, Radomlja i Lavra. Župu Ljubljana zastupao je brat Slana. Po izvršenom pozdravu zastavi, održao je pozdravni govor starešina brat Bahovec Anton, posle čega je izveden obiman program javnog nastupa. Pevanjem »Pesme sokolskih legija« i »Hej Sloveni« završen je javni nastup.

Sokolska četa Budinščina, održala je 23 jula javnu vežbu uz sudelovanje matičnog društva Varaždin. Sokolsku župu Varaždin zastupao je načelnik br. Suligoj, a matično društvo br. Pongrančič. Brojne gledaoce, većinom seljake, pozdravio je starešina čete br. Horvat, nakon čega je izveden obiman program, koji je uspeo u svakom pogledu. Želja je našeg članstva da nas što češće posećuju braća iz grada, zbog što većeg zbližavanja i upoznavanja.

Sokolska četa Sokolović, župa Užice, osvetila je na svečan način svoje vežbalište, koje su uredili vredni članovi ove čete. Vežbalište je u malom pravu sletištu, jer ima tribine i svlačionice za vežbače. Osvećenje je završeno javnim nastupom, koji je izveden sa uspehom. Za ovako uspešan rad ove sokolske čete imaju najviše zasluga starešina br. Slavko Popović i načelnik br. Adaga.

Francuske vlasti izdale su statistiku stranih radnika, koji su dobili rada u Francuskoj. U svemu ih ima 1.200.000. Od toga najviše ima Talijana i to 394.000, zatim 288.000 Poljaka, 118.000 Španjolaca, 100.000 Belgijanaca, 33.700 Švajcaraca, 33.000 Čehoslovaka i 22.000 Jugoslavena.

IZ NACELNISTVA

Otkaz utakmica muškoga naraštaja u višem odeljenju

Rok prijava za Savezne utakmice za muški naraštaj a u višem odeljenju bio je 5 juli o. g. Kako do toga dana nismo dobili dovoljan broj prijava (prema našoj okružnici br. 17 od 12 jula, tj. 5 vrsta), to ovim otkazujemo pomenute utakmice za ovu godinu.

Načelnništvo Saveza SKJ.

Zanimljivosti iz doma i sveta

Časopis »Ravnopravnost« objavljuje statistiku Rusina u Jugoslaviji. Prema popisu od 1931 g. u Jugoslaviji ima 44.608 grko-katolika. Ako od toga broja odbijemo 13.944 grko-katolika jugoslovenske narodnosti dobijemo otprilike broj Rusina. List navada da je u Bačkoj nastanjeno oko 13.000, u Sremu 8.000, u Slavoniji 3.000, u Bosni oko 7.000 i u Beogradu oko 1.500 Rusina, koji su se doselili većinom iz Potkarpatske Rusije oko 1750 g. Glavni njihov centar je Ruski Krstur sa oko 6.200 stanovnika, ogromnom većinom Rusina.

*

Zagrebačke »Novosti« javljaju: »U Jugoslaviji, prema službenim podacima, ima 141.487 Čehoslovaka, i to jugoslovenskog i bivšeg čehoslovačkog državljanstva. Pored toga taj broj obuhvata i državljane bivše čehoslovačke drugih narodnosti, kao na primer Nemce i Mađare, koji su živeli na jugoslovenskom teritoriju prilikom popisa 1931 godine. U Jrgoslaviji živi 38.424 nekadašnjih čehoslovačkih državljana, od kojih su 23.218 Česi, 2.051 Slovak, dakle Čeha i Slovaka zajedno 25.269. Čeha i Slovaka koji su jugoslovenski državljani, a koji čine narodne manjine u običnom smislu reči ima 103.063 i to 74.158 Slovaka i 29.905 Čeha.

*

Novine javljaju da je u domu »Jugoslovenske zajednice« u Parizu održan kongres pripadnika jugoslovenskih iseljeničkih organizacija u Francuskoj i Belgiji. Na kongresu govorili su pored ostalih i predsednik »Jugoslovenske zajednice« u Francuskoj, g. Milan Kraljević, Dr. Slavko Rajković, sekretar našeg poslanstva u Parizu i major Milojević izaslanik našeg vojnog atašea u Parizu i dr. Sa kongresa poslani su brzojavni pozdravi Nj. V. Kralju, Nj. Viš. Knezu Namešniku, predsedniku vlade g. Cvetkoviću, ministrima g.g. Cincar-Markoviću i Rajakoviću, predsedniku Republike g. Lebrenu i našem poslaniku u Brislu g. Lazareviću. Zaključeno među ostalim, da se osnuje »Nacionalni Savez jugoslovenskih iseljenika, nastanjenih u državama zapadne Evrope«. Za predsednika Saveza izabran je g. Milan Kraljević, a za potpredsednika g. D. Špicanović, predsednik »Udruženja jugoslovenskih radnika »Jedinstvo« u Belgiji.

*

Ukupan broj katolika na svetu iznosi 353 miliona, što znači 19% celokupnog ljudstva koje iznosi 1.800 miliona. Ostale dve hrišćanske crkve, protestantska i pravoslavna broje 216 miliona vernika. Od nehrišćanskih vera, na prvom mestu stoji muhamedanska sa 220 miliona vernika, zatim 210 miliona Hindusa i 135 miliona Budista. Mojsijevaca ima svega 16 miliona.

Podela katolicizma: Evropa 210 miliona, Južna Amerika 71 milion, Severna i Srednja Amerika 50 miliona, Azija 18 miliona, Australija i Afrika

4,5 miliona. Od evropskih zemalja najviše katolika ima u Francuskoj.

*

»Daily Mail« donosi članak o jačini flota velikih evropskih vlasti, na temelju stanja brodova, čija je konstrukcija završena do veljače 1939 godine.

Bojnih brodova ima: Velika Britanija 15, Francuska 7, Nemačka 5, Italija 4.

Teških krstaša ima: Velika Britanija 15, Francuska 15, Nemačka 0, Italija 7.

Lakih krstaša ima: Velika Britanija 24, Francuska 43, Nemačka 6, Italija 12.

Razarača ima: Velika Britanija 97, Francuska 38, Nemačka 28, Italija 87.

Podmornica ima: Velika Britanija 44, Francuska 76, Nemačka 43, Italija 97.

List upozorava na strateški i taktički važnu činjenicu, da Francuska ima premoć u lakim krstaricama, a Italija u podmornicama.

Telesno vaspitanje u stranom svetu

»LINGIJADA«

U Štokholmu, u Švedskoj, odpočele su velike sportske svečanosti, pod imenom »Lingijade«, povodom stogodišnjice rođenja osnivača švedske gimnastike, P.H. Linga. Učesnike »Lingijade« pozdravio je sam švedski Kralj Gustav Adolf V, otvarajući svojim govorom ove svečanosti. Masa gledalaca srdačno je pozdravila reprezentacije Nemačke, Danske, Velike Britanije, Poljske, Mađarske, Norveške i Finske. Zanimljivo je napomenuti, da je Danska poslala jedno odelenje starih atletičara, među kojima nije bilo mladeg od 55, a mnogi su čak stariji od 70 godina. Posle zvaničnog otvaranja »Lingijade« održao je govor ministar Hanson, koji je naglasio, da je Ling živeo u jedno vreme kada su male nacije strepile pred Napoleonom, da ne izgube svoju nezavisnost i slobodu. Ali napoleonski sistem podjarmljivanja naroda nesao je za uvek, a Lingov sistem živi još i danas. Na kraju svi učesnici delilovali su ispred Kraljeve tribine. — Svečanosti se nastavljaju i trajaće do 4 avgusta.

STADION U ATINI

Veliki stadion u Atini, na kome treba da se održe Balkanske igre ove jeseni, sasvim se iznova preuređuje i povećava. Država je za to preurednje dala 4.750.000 drahmi.

Соколке заставе израђујем свилом и златом везене врло лепе уз најповољније цене. Моја 40-годишња пракса сваком гарантује да ће бити код мене најбоље и најјефтиније послужен.

НИКОЛА ИВКОВИЋ Нови Сад

Iz slovenskog sveta

IZ KARPATSKE UKRAJINE

Splitsko »Novo Dobro« javlja: »Prema vestima iz Užhoroda, izdale su mađarske vlasti naredbu da u ukrajinskim grčko-katoličkim ili u pravoslavnim crkvama evanđelje može da bude čitano jedino na mađarskom jeziku. Radi toga je došlo već do teških sukoba između ukrajinskog stanovništva i mađarske vojne uprave. U Perečinu, gde je sveštenik počeo da čita evanđelje na mađarskom jeziku, svi ukrajinski vernici su demonstrativno napustili crkvu i protestirali protiv mađarizacije crkve.

U istočnom delu Prikarpatske Ukrajine, na tako zvanom Rahovskom, živi najsvesniji i najposvećeniji deo karpatskih Ukrajinaca, Huculi. Oni su već 1918—19 ratovali protiv Mađara, te su sada osnovali poznatu Huculsku republiku. Sada mađarska okupacijska vojska i žandarmerija teroriziraju Hucule, »još za stare grehe iz posleratnih godina«, pa se mnogo Hucula već nalazi po mađarskim zatvorima i koncentracionim logorima. Hapšenja Hucula su na dnevnom redu. Ovih dana su mađarski žandarmi otišli u okolinu Rachova da izvrše nova hapšenja, ali su ih ukrajinski seljaci napali. Razvila se kratka borba, pri kojoj je šest mađarskih žandarma teško ranjeno. Posle čina seljaci su pobjegli u šumu. U istočnom delu Prikarpatske Ukrajine važi do sada još uvek preki sud, koji je posle ovog slučaja još više poštren.

Od vremena kako su Karpatsku Ukrajinu zaposeli Mađari, nastupila je u svim granama proizvodnje i rada nečuvana nezaposlenost. Ništa se ne gradi više, celi gospodarski život nalazi se u punom zastoju. U opštini Buštine počelo se 1937 godine podizati veliku tvornicu za preradu drveta, koja je troškom od 10 milijuna kruna trebala da bude gotova ove godine. Za vreme bivše republike ra-

dilo je na toj građevini oko 600 radnika, a poslije dolaska Mađara svi radovi su obustavljeni, pa je svih 600 radnika ostalo nezaposleno. Ovo je samo jedan od mnogobrojnih slučajeva gospodarskog propadanja Prikarpatske Ukrajine, koje Mađari izvođe brutalnom doslednošću.

IZ ČEŠKO-MORAVSKOG PROTEKTORATA

Prošle nedelje zabranila je praška policijska direkcija izlaženje za tri dana poznatom praškom dnevniku, »Narodni listi«, koji je službeni organ češke narodne zajednice. List je zabranjen, navodno, zbog članka pod naslovom »Mluvite češki« (govorite češki). U tom članku nalazila se i ova rečenica: »Mi se moramo osloboditi od pokorne navike da govorimo nemački.«

*

Novosadski »Dan« javlja, da se u Češkoj i Moravskoj često čuje emisija tajne radiostanice, koja vrši protivnemačku propagandu na češkom jeziku. Izgleda, da se u okolini Nahoda i Brna tj. na Severu i Jugu Protektorata nalaze putujuće tajne radiostanice.

Okružna takmičenja Drvarskog sokolskog okruženja održana su 23 jula u Oštrtelju. Takmičile se sve sokolske čete, pa je prvo mesto zauzela četa Gornje Vrtoče. Posle podne održan je javni nastup društava Drava, Bos. Petrovac, Ključ, Sanski Most, Prijedor i Oštrtelj. Na nastupu je uzeo učešća i muški naraštaj koji se nalazi na taborovanju u Oštrtelju, sa prostim vježbama sušačke župe. Navečer je priredena akademija sa obilnim programom. Kako proste vežbe tako vežbe i na spravama pokazale su da su vežbači kao i njihovi prednjaci voljom i radom postigli vidljiv uspeh. Svečanostima je prisustvovao župski načelnik brat Josip Žluva.

Sadržina sokolskih listova

»BRATSTVO«

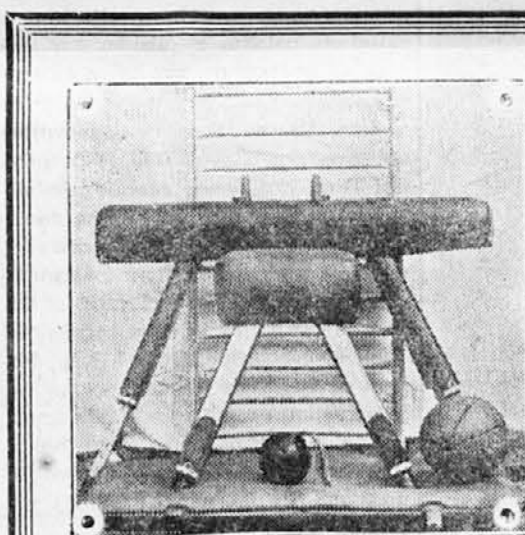
Izašao je iz štampe dvobroj 7—8 ovog lepo uredivanog glasila Sokolske župe Osijek sa ovim sadržajem: Komunistički nacionalizam; — 550 Vidovdan; — Trst u zavetrini, 1914—1918 (Dušan Krulj); — Vesti o župskim sletovima, takmičenjima; — Naraštajski prilog i dr.

Sokolska župa Skoplje izdala je u zasebnoj brošuri svoj izveštaj o radu u Sokolskoj Petrovoj Petoletnici, u godini 1938. Knjiga obasije 33 strane, sa vrlo iscrpnim izveštajem o pojedinačnom radu za svaku jedinicu u župi. Knjiga je ilustrovana i lepim slikama iz vremena svetskog rata.

CENOVNIK

knjiga i brošura, izdanje Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije

- 1) Potrebna znanja za sokolske streljačke otseke Din. 25.—
 - 2) Zbornik (novo izdanje Organizacije) broširano Din. 20.—
 - 3) Zbornik (novo izdanje Organizacije) u tvrdom platnenom povezu Din. 40.—
 - 4) Odbranbenost i vaspitanje sokolskih žena Din. 3.—
 - 5) Proste vežbe kao vežbe oblikovanja od Branka Polića Din. 12.—
 - 6) Opšta takmičenja Din. 5.—
 - 7) Stalne tablice i uputi za ocenjivanje prostih grana za članice i ženski naraštaj Din. 4.—
 - 8) Proste vežbe za članice i ženski naraštaj za 1939 g. Din. 5.—
 - 9) Proste vežbe za muške kategorije za 1939 g. Din. 2.—
 - 10) Šta treba da se zna, od Stjepana Roce Din. 4.—
- Pamučne vežbačke značke » 2.—
Sva gorenavedena savezna izdanja mogu se dobiti kod Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije po navedenim cenama uz unapred doznačen novac na ček. račun Saveza br. 53.600.
Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije.

SPORTSKE TRGOVINE

I ti i tvoja sokolska jedinica nabavljaćete u buduće sve savremene telovežbene sprave železne telovežbene konstrukcije za letnja vežbališta potrebštine za laku atletiku i ostale športove najjeftinije u:

TVORNICI TELOVEŽBENIH SPRAVA, SPORTSKIH POTREBŠTINA I SMUČAKA

„ALPINA“ - LJUBLJANA
TYRŠEVA CESTA 7 — ZAHTJEVAJTE PONUDE!

DRŽAVNA KLASNA LUTRIJA

Izvlačenje pete, poslednje klase tekućeg 38 kola srećaka izvršiće se u Beogradu od 12 do 24 avgusta i u Splitu od 29 avgusta do 9 septembra o. g. zaključno.

Trideset i šest hiljada dobitaka, od kojih je znatan broj od 200.000.—; 100.000.—; 80.000.—; 60.000.—; 50.000.— i t. d. i

Tri premije, i to od Din. 500.000.—; 1.000.000.—; 2.000.000.— u ukupnom iznosu od Din. 56.994.000

U najsretnijem slučaju može se dobiti na jednoj srećki Din. 3.200.000

Lica koja već učestvuju u lutrijskoj igri, treba svoje srećke IV klase da zamene srećkama V klase najdalje do 7 avgusta zaključno.

Oni pak koji još nisu nabavili srećku, a hteli bi da u ovom glavnom izvlačenju okužaju sreću, mogu srećku kupiti kod ovlašćenih prodavaca srećaka i kod njihovih podprodavaca, kojih ima u svakom mestu uz doplatnu cenu, i to:

jedna cela srećka Din. 1.000.—
» polovina srećke Din. 500.—
» četvrtina » » 250.—

Isplata dobitaka, za koju jamči Država, vrši se bez ikakvih odbitaka.